

**MADANIY DIPLOMATIYADA MILLIY SAN'ATNI TARG'IB QILISH
STRATEGIYALARI****Maxmudova Aziza Azamat qizi**

O'zbekiston davlat san'at va madaniyat instituti Magistratura bo'limi Madaniyat va san'at sohasi menejmenti ta'lim yo'nalishi 1-kurs magistranti

ANNOTATSIYA: Mazkur maqolada globallashuv jarayonlari jadallashib borayotgan hamda xalqaro madaniy aloqalar tobora kengayib borayotgan zamonaviy sharoitda milliy san'atni madaniy diplomatiyaning muhim strategik vositasi sifatida targ'ib qilish masalalari ilmiy-nazariy jihatdan tahlil qilinadi. Unda milliy madaniy meros, an'anaviy va zamonaviy san'at yo'nalishlarining davlatning xalqaro imijini shakllantirishdagi o'rni, "yumshoq kuch" siyosatidagi ahamiyati hamda xalqlar o'rtasidagi madaniy muloqotni rivojlantirishdagi roli yoritilgan. Shuningdek, maqolada raqamli texnologiyalar, kreativ industriya, xalqaro festivallar, madaniy almashinuv dasturlari va innovatsion kommunikatsiya vositalari orqali milliy san'atni global miqyosda targ'ib qilishning zamonaviy strategiyalari tadqiq etiladi. Muallif tomonidan milliy san'atni xalqaro maydonda samarali namoyish etishning tashkiliy, madaniy va kommunikativ mexanizmlariga ilmiy yondashuv asosida baho berilib, madaniy diplomatiya samaradorligini oshirishga qaratilgan amaliy taklif va tavsiyalar ilgari suriladi.

KALIT SO'ZLAR: madaniy diplomatiya, milliy san'at, kreativ industriya, soft power, xalqaro madaniy aloqalar, san'at menejmenti, madaniy meros, raqamli diplomatiya, xalqaro imij, madaniy kommunikatsiya.

ABSTRACT: This article scientifically and theoretically analyzes the strategies for promoting national art as an important instrument of cultural diplomacy in the context of accelerating globalization and the rapid development of international cultural relations. The study highlights the role of national cultural heritage, traditional and contemporary art in shaping a country's international image, strengthening "soft power," and enhancing intercultural dialogue among nations. Furthermore, the article examines modern approaches to promoting national art on a global scale through digital technologies, creative industries, international festivals, cultural exchange programs, and innovative communication tools. Based on a scientific approach, the author evaluates the organizational, cultural, and communicative mechanisms for effectively presenting national art in the international arena and proposes practical recommendations aimed at increasing the effectiveness of cultural diplomacy.

KEYWORDS: cultural diplomacy, national art, creative industry, soft power, international cultural relations, art management, cultural heritage, digital diplomacy, international image, cultural communication.

АННОТАЦИЯ: В данной статье с научно-теоретической точки зрения анализируются стратегии продвижения национального искусства как важного инструмента культурной дипломатии в условиях ускоряющихся процессов глобализации и расширения международных культурных связей. Освещается роль национального культурного наследия, традиционного и современного искусства в формировании международного имиджа государства, укреплении политики «мягкой силы» и развитии межкультурного диалога между народами. Кроме того, в статье исследуются современные стратегии продвижения национального искусства на мировом уровне посредством цифровых технологий, креативной индустрии, международных фестивалей, программ культурного обмена и инновационных коммуникационных средств. На основе научного подхода автор оценивает организационные, культурные и

коммуникативные механизмы эффективного представления национального искусства на международной арене, а также выдвигает практические предложения и рекомендации, направленные на повышение эффективности культурной дипломатии.

КЛЮЧЕВЫЕ СЛОВА: культурная дипломатия, национальное искусство, креативная индустрия, soft power, международные культурные связи, арт-менеджмент, культурное наследие, цифровая дипломатия, международный имидж, культурная коммуникация.

Kirish

XXI asrda davlatlarning xalqaro maydondagi nufuzi nafaqat siyosiy yoki iqtisodiy salohiyat bilan, balki madaniy qadriyatlari va milliy san'ati orqali ham baholanmoqda. Zamonaviy xalqaro munosabatlarda madaniy diplomatiya davlatlarning "yumshoq kuch" (soft power) siyosatining muhim tarkibiy qismiga aylandi. Ayniqsa, milliy san'atning xorijiy mamlakatlarda targ'ib qilinishi xalqaro hamkorlikni mustahkamlash, mamlakat imijini oshirish hamda xalqlar o'rtasida o'zaro ishonchni rivojlantirishga xizmat qiladi.

Milliy san'at xalqning tarixi, mentaliteti, estetik qarashlari va ma'naviy qadriyatlarini aks ettiruvchi muhim omildir. Shu sababli madaniy diplomatiyada musiqa, tasviriy san'at, teatr, kino, milliy hunarmandchilik va folklor san'ati kabi yo'nalishlardan samarali foydalanish davlatlarning xalqaro madaniy siyosatida ustuvor yo'nalishlardan biri hisoblanadi. Bugungi kunda raqamli platformalar, xalqaro festivallar, madaniyat kunlari, ijodiy almashinuv dasturlari va kreativ industriya imkoniyatlari milliy san'atni jahon miqyosida keng targ'ib qilishga xizmat qilmoqda. Shu jihatdan milliy san'atni xalqaro maydonda samarali namoyish etishning zamonaviy strategiyalarini ishlab chiqish dolzarb ilmiy masalalardan biridir.

Madaniy diplomatiya tushunchasi va uning mohiyati.

Madaniy diplomatiya — bu davlatlarning o‘z madaniyati, san’ati, tili va qadriyatlarini boshqa xalqlarga tanitish orqali xalqaro munosabatlarni mustahkamlashga qaratilgan faoliyatidir. U diplomatiyaning insonparvar va kommunikativ shakli bo‘lib, mamlakatning ijobiy qiyofasini yaratishda muhim vosita hisoblanadi.

Madaniy diplomatiya quyidagi vazifalarni bajaradi:

mamlakatning xalqaro imijini shakllantirish;

millatlararo madaniy muloqotni rivojlantirish;

xalqlar o‘rtasidagi o‘zaro hurmat va bag‘rikenglikni mustahkamlash;

turizm va investitsion jozibadorlikni oshirish;

milliy madaniy merosni asrab-avaylash va ommalashtirish.

Ayniqsa, san’at madaniy diplomatiyaning eng ta’sirchan vositalaridan biri bo‘lib, u til va siyosiy chegaralardan tashqarida ham insonlarni birlashtira oladi. Musiqa, teatr, raqs va tasviriy san’at universal estetik til sifatida xalqlarni yaqinlashtirish imkoniyatiga ega.

Milliy san’atni targ‘ib qilishning asosiy strategiyalari

Milliy san’atni targ‘ib qilishning eng samarali strategiyalaridan biri xalqaro festival va ko‘rgazmalarni tashkil etishdir. Bunday tadbirlar orqali mamlakat o‘zining boy madaniy merosini keng auditoriyaga namoyish qiladi. Masalan, milliy musiqa festivallari, xalqaro kino forumlari, teatr festivallari va hunarmandchilik ko‘rgazmalari xorijiy tomoshabinlarda milliy madaniyatga nisbatan qiziqish uyg‘otadi. Shu bilan birga, bunday tadbirlar ijodkorlar o‘rtasidagi professional aloqalarni rivojlantirishga xizmat qiladi. Festival diplomatiyasi bugungi kunda ko‘plab davlatlar tomonidan muvaffaqiyatli qo‘llanayotgan strategik vositalardan biri hisoblanadi.

Raqamli platformalar orqali milliy san’atni ommalashtirish

Raqamli texnologiyalar madaniy diplomatiyaning yangi bosqichini shakllantirdi. Internet va ijtimoiy tarmoqlar orqali milliy san'at namunalarini millionlab auditoriyaga tezkor yetkazish imkoniyati paydo bo'ldi.

Bugungi kunda:

virtual muzeylar;

onlayn konsertlar;

raqamli ko'rgazmalar;

video platformalar;

sun'iy intellekt asosidagi kreativ loyihalar milliy san'atni targ'ib qilishning zamonaviy vositalariga aylandi.

Raqamli diplomatiya orqali milliy san'at geografik chegaralardan chiqib, global auditoriyaga taqdim etilmoqda. Bu esa yosh avlodning milliy madaniyatga bo'lgan qiziqishini oshirish bilan birga, xorijiy auditoriya bilan interaktiv muloqotni ham kuchaytiradi.

Kreativ industriya imkoniyatlaridan foydalanish

Kreativ industriya madaniyat va iqtisodiyot integratsiyasining muhim shaklidir. Kino, moda, dizayn, animatsiya, musiqa industriyasi va media mahsulotlar milliy san'atni xalqaro bozorda targ'ib qilishning samarali vositasiga aylandi.

Ayniqsa:

milliy motivlardan foydalanilgan moda kolleksiyalari;

tarixiy filmlar;

milliy musiqani zamonaviy janrlar bilan uyg'unlashtirish;

animatsion mahsulotlar xalqaro auditoriyada katta qiziqish uyg'otmoqda.

Kreativ yondashuv milliy san'atni faqat an'anaviy shaklda emas, balki zamonaviy estetik talablar asosida taqdim etishga imkon beradi. Natijada san'atning eksport salohiyati ham ortadi.

O'zbekiston tajribasi va milliy san'at targ'iboti

So'nggi yillarda O'zbekistonda madaniy diplomatiyani rivojlantirish davlat siyosatining ustuvor yo'nalishlaridan biriga aylandi. Xalqaro maqomdagi san'at festivallari, "Sharq taronalari", baxshichilik festivali, maqom san'ati anjumanlari va ko'plab madaniy forumlar milliy san'atni jahon hamjamiyatiga tanitishda muhim rol o'ynamoqda. Milliy hunarmandchilik, miniatyura san'ati, milliy raqs va musiqa maktablari UNESCO darajasida e'tirof etilayotgani ham madaniy diplomatiya samaradorligining yorqin namunasidir.

Bundan tashqari:

teatr san'ati;

kinematografiya;

tasviriy san'at;

zamonaviy dizayn;

milliy moda yo'nalishlarida amalga oshirilayotgan loyihalar O'zbekistonning xalqaro madaniy imijini mustahkamlashga xizmat qilmoqda.

Madaniy diplomatiyada uchraydigan muammolar

Milliy san'atni targ'ib qilish jarayonida ayrim muammolar ham mavjud:

moliyaviy resurslarning cheklanganligi;

xalqaro marketing tajribasining yetarli emasligi;

raqamli kontent sifati bilan bog'liq kamchiliklar;

xorijiy auditoriyaning madaniy xususiyatlarini chuqur o‘rganmaslik;

kreativ menejerlar va art-menejerlar yetishmovchiligi.

Mazkur muammolarni bartaraf etish uchun zamonaviy madaniyat menejmenti, marketing va raqamli kommunikatsiya texnologiyalarini rivojlantirish muhim ahamiyat kasb etadi. Madaniy diplomatiyada milliy san‘atni targ‘ib qilish bugungi globallashuv davrida davlatlarning xalqaro maydondagi nufuzini oshiruvchi muhim omillardan biri hisoblanadi. Zamonaviy xalqaro munosabatlarda mamlakatning faqat iqtisodiy yoki siyosiy salohiyati emas, balki uning madaniy qiyofasi ham alohida ahamiyat kasb etmoqda. Shu jihatdan milliy san‘at xalqning tarixiy xotirasi, ma‘naviy qadriyatlari va estetik tafakkurini aks ettiruvchi asosiy vosita sifatida madaniy diplomatiyaning markaziy elementiga aylanmoqda.

Milliy san‘atni targ‘ib qilish strategiyalarida avvalo san‘atning universal kommunikativ xususiyatidan samarali foydalanish muhimdir. Chunki musiqa, teatr, tasviriy san‘at, raqs va kino insonlar o‘rtasidagi til hamda hududiy chegaralarni yengib o‘tadigan kuchli madaniy vosita hisoblanadi. Shu sababli davlatlar xalqaro festivallar, ko‘rgazmalar va madaniyat kunlari orqali o‘z milliy san‘atini dunyoga namoyish etishga intilmoqda. Bunday tadbirlar xorijiy auditoriyada milliy madaniyatga nisbatan qiziqish uyg‘otish bilan birga, davlatning ijobiy imijini shakllantirishga ham xizmat qiladi.

Bugungi raqamli davr madaniy diplomatiyada yangi imkoniyatlarni yuzaga keltirdi. Ijtimoiy tarmoqlar, multimedia platformalari va virtual madaniy loyihalar orqali milliy san‘at namunalarini global auditoriyaga tezkor yetkazish imkoniyati paydo bo‘ldi. Endilikda san‘atni targ‘ib qilish an‘anaviy sahna yoki muzeylar bilan cheklanib qolmayapti. Onlayn konsertlar, virtual ko‘rgazmalar, raqamli muzeylar va video platformalar orqali milliy san‘at mahsulotlari xalqaro madaniy makonga faol

kirib bormoqda. Ayniqsa, yosh avlodning internet makonida faol ekanligi raqamli madaniy diplomatiyaning ahamiyatini yanada oshirmoqda.

Milliy san'atni targ'ib qilishda kreativ industriya ham muhim o'rin egallaydi. Zamonaviy moda, dizayn, kino, animatsiya va musiqa industriyasida milliy elementlardan foydalanish san'atning jahon bozoridagi raqobatbardoshligini oshirmoqda. Milliy motivlarning zamonaviy uslublar bilan uyg'unlashtirilishi xorijiy auditoriyada katta qiziqish uyg'otadi. Bu esa milliy madaniyatni nafaqat ma'naviy, balki iqtisodiy resurs sifatida ham rivojlantirish imkonini beradi. Madaniy diplomatiyada xalqaro hamkorlik alohida strategik ahamiyatga ega. Turli mamlakatlar o'rtasidagi ijodiy almashinuv dasturlari, qo'shma san'at loyihalari va akademik hamkorliklar milliy san'atning xalqaro maydondagi ta'sirini kengaytiradi. Ayniqsa, yosh ijodkorlarning xorijiy tajribalarni o'rganishi va xalqaro festivallarda ishtirok etishi milliy san'at rivojiga yangi g'oya va innovatsiyalar olib kiradi.

O'zbekiston tajribasida ham milliy san'atni xalqaro miqyosda targ'ib qilish borasida muhim ishlar amalga oshirilmoqda. Maqom san'ati, baxshichilik, milliy raqs, hunarmandchilik va tasviriy san'at yo'nalishlarining xalqaro festival va forumlarda namoyish etilishi mamlakatning madaniy nufuzini oshirmoqda. Shuningdek, tarixiy-madaniy merosni asrab-avaylash va uni zamonaviy talablarga mos ravishda targ'ib qilish bo'yicha olib borilayotgan islohotlar madaniy diplomatiyaning samaradorligini kuchaytirmoqda. Shu bilan birga, milliy san'atni targ'ib qilishda ayrim muammolar ham mavjud. Jumladan, raqamli kontent sifati, xalqaro marketing tajribasining yetarli emasligi, professional art-menejerlar yetishmovchiligi hamda xorijiy auditoriya talablarini chuqur o'rganmaslik ayrim kamchiliklarni yuzaga keltirmoqda. Shu sababli madaniyat menejmenti, kreativ iqtisodiyot va raqamli kommunikatsiya yo'nalishlarida zamonaviy kadrlar tayyorlash muhim vazifalardan biri hisoblanadi.

Umuman olganda, milliy san'atni madaniy diplomatiya vositasi sifatida rivojlantirish davlatning xalqaro maydondagi ijobiy qiyofasini shakllantirish, xalqlar

o'rtasidagi madaniy muloqotni mustahkamlash va milliy qadriyatlarni global miqyosda targ'ib qilishda muhim ahamiyat kasb etadi. Zamonaviy texnologiyalar, kreativ yondashuv va xalqaro hamkorlik asosida olib borilayotgan strategiyalar kelajakda madaniy diplomatiyaning yanada rivojlanishiga xizmat qiladi.

Xulosa

Xulosa o'rnida shuni aytish mumkinki, madaniy diplomatiya zamonaviy xalqaro munosabatlarning eng muhim gumanitar yo'nalishlaridan biri sifatida davlatlarning global maydondagi mavqeini mustahkamlashga xizmat qilmoqda. Ayniqsa, milliy san'at madaniy diplomatiyaning ta'sirchan va universal vositasi sifatida xalqlar o'rtasida ma'naviy yaqinlikni shakllantirish, o'zaro hurmatni mustahkamlash hamda mamlakatning ijobiy imijini yaratishda muhim ahamiyat kasb etadi. Milliy san'atni targ'ib qilish strategiyalari zamonaviy texnologiyalar, kreativ industriya va xalqaro hamkorlik bilan uyg'unlashgan holda yangi bosqichga ko'tarilmoqda. Raqamli platformalar orqali san'at mahsulotlarining global auditoriyaga tezkor yetib borishi madaniy diplomatiyaning samaradorligini yanada oshirmoqda. Shuningdek, xalqaro festivallar, madaniyat kunlari, ijodiy almashinuv dasturlari va madaniyat markazlari milliy san'atni jahon miqyosida tanitishda muhim strategik vosita sifatida namoyon bo'lmoqda. Bunday yondashuv nafaqat madaniy taraqqiyotga, balki iqtisodiy rivojlanish, turizm salohiyatining oshishi va xalqaro investitsion jozibadorlikning kuchayishiga ham xizmat qiladi.

O'zbekiston tajribasi shuni ko'rsatadiki, milliy san'atni tizimli ravishda qo'llab-quvvatlash va uni xalqaro maydonda faol targ'ib qilish mamlakatning madaniy nufuzini oshirishda muhim omil hisoblanadi. Ayniqsa, maqom, baxshichilik, milliy hunarmandchilik va zamonaviy san'at yo'nalishlarining xalqaro e'tirof etilishi madaniy diplomatiya samaradorligining amaliy natijasidir. Kelgusida madaniy diplomatiya strategiyalarini yanada takomillashtirish, kreativ industriya va raqamli texnologiyalar bilan integratsiyani kuchaytirish, yosh ijodkorlarni qo'llab-quvvatlash

hamda professional madaniyat menejerlarini tayyorlash dolzarb vazifalardan biri bo'lib qoladi. Chunki milliy san'at — bu xalqning ma'naviy pasporti, madaniy diplomatiya esa uni dunyoga tanituvchi eng muhim ko'prikdir.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI:

- 1.Nye J.S. *Soft Power: The Means to Success in World Politics*. – New York: Public Affairs, 2004.
- 2.Bounds K., Briggs R., Holden J., Jones S. *Cultural Diplomacy*. – London: Demos, 2007.
- 3.Cull N.J. *Public Diplomacy: Lessons from the Past*. – Los Angeles: Figueroa Press, 2009.
- 4.Mirziyoyev Sh.M. *Yangi O'zbekiston strategiyasi*. – Toshkent: O'zbekiston, 2021.
- 5.O'zbekiston Respublikasi Prezidentining madaniyat va san'at sohasini rivojlantirishga oid farmon va qarorlari. – Toshkent, 2017–2025.
- 6.Abdurahmonov Q.X. *Madaniyat menejmenti asoslari*. – Toshkent: Fan, 2020.
- 7.Rasulov A. *Madaniy diplomatiya va xalqaro aloqalar*. – Toshkent: Tafakkur, 2022.